

МІСЬКА РАДА МІСТА КРОПИВНИЦЬКОГО

СЕСІЯ СЬОМОГО СКЛИКАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від « ____ » _____ 2020 року

№ _____

**Про затвердження Програми реалізації
громадського бюджету (бюджету участі)
у м. Кропивницькому на 2021-2024 роки**

Керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтями 25, 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», рішенням Міської ради міста Кропивницького від 05 березня 2020 року №3154 «Про затвердження Положення про громадський бюджет (бюджет участі) міста Кропивницького в новій редакції» (зі змінами), Міська рада міста Кропивницького

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити Програму реалізації громадського бюджету (бюджету участі) у м. Кропивницькому на 2021-2024 роки (далі – Програма), що додається.
2. Включити Програму до складу Програми економічного і соціального розвитку м. Кропивницького на 2021 рік та основних напрямів розвитку на 2022-2023 роки.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань бюджету, податків, фінансів, планування та соціально-економічного розвитку та заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради А.Паливоду.

Міський голова

Андрій РАЙКОВИЧ

Оксана Никифорова 35 61 52

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Міської ради міста Кропивницького
« ____ » _____ 2020 року № _____

ПРОГРАМА
реалізації громадського бюджету (бюджету участі) у м. Кропивницькому
на 2021-2024 роки

м. Кропивницький - 2020 рік

ЗМІСТ

1. Паспорт Програми	1
2. Загальні положення	2
3. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	2
4. Мета Програми	4
5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання Програми	4
6. Перелік завдань і заходів Програми	4
7. Обсяги та джерела фінансування Програми	8
8. Контроль за ходом виконання Програми	8
9. Очікувані результати виконання Програми	9

**1. Паспорт Програми реалізації громадського бюджету
(бюджету участі) у м. Кропивницькому на 2021-2024 роки**

1	Назва Програми	Програма реалізації громадського бюджету (бюджету участі) у м. Кропивницькому на 2021-2024 роки
2	Розробник Програми	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького
3	Підстава для розробки Програми	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; Положення про громадський бюджет (бюджет участі) міста Кропивницького, затверджене рішенням Міської ради міста Кропивницького від 05 березня 2020 року №3154 (із змінами)
4	Учасники Програми	Виконавчі органи Міської ради міста Кропивницького, депутати Міської ради міста Кропивницького, комунальні заклади та підприємства, громадські організації та установи міста, жителі міста Кропивницького
5	Термін реалізації Програми	2021– 2024 роки
6	Джерела фінансування	кошти міського бюджету; інші кошти
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Щороку, загальний обсяг громадського бюджету на відповідний бюджетний рік становить до 1 % від доходів загального фонду міського бюджету міста Кропивницького без урахування міжбюджетних трансфертів

2. Загальні положення

Програма реалізації громадського бюджету (бюджету участі) у м. Кропивницькому на 2021-2024 роки (далі - Програма) встановлює та регулює систему взаємодії виконавчих органів Міської ради міста Кропивницького та жителів міста Кропивницького щодо реалізації проєктів за рахунок коштів міського бюджету Кропивницького.

У Програмі застосовуються наступні терміни та поняття:

Громадський бюджет (бюджет участі) - це частина бюджету міста Кропивницького, з якого здійснюється фінансування заходів, виконання робіт та надання послуг, визначених безпосередньо членами територіальної громади та відповідно оформлених проєктних пропозицій, які стали переможцями конкурсу;

Координаційна рада - створений розпорядженням міського голови постійно діючий орган, члени якого, в межах чинного законодавства України, координують виконання основних заходів щодо впровадження та функціонування громадського бюджету у місті Кропивницькому, визначених Положенням про громадський бюджет (бюджет участі) міста Кропивницького (далі - Координаційна рада);

Автор - особа віком від 16 років, яка в порядку, визначеному Положенням про громадський бюджет (бюджет участі) міста Кропивницького (далі - Положення), підготувала та подала проєкт для фінансування з громадського бюджету, є громадянином України та місце проживання якої зареєстроване у місті Кропивницькому;

Проєкт - оформлена згідно з вимогами Положення пропозиція, реалізація якої може відбуватися за рахунок коштів громадського бюджету міста Кропивницького та інших джерел фінансування;

Голосування - процес визначення переможців серед поданих проєктних пропозицій членами територіальної громади міста Кропивницького шляхом електронного голосування на офіційному вебсайті міської ради шляхом авторизації через систему BankID;

Проєкти-переморжці - проєкти, які за результатами конкурсу набрали найбільшу кількість голосів шляхом їх підрахунку.

3. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Основною проблемою є недостатній рівень активності та участі громади у процесі управління містом, у тому числі у формуванні та реалізації бюджетної політики.

Чинне законодавство не дає чітких орієнтирів щодо залучення громадян до процесів місцевого управління та формування бюджету, хоча й пропонує деякі механізми, що можуть бути застосовані при залученні громадських активістів до процесів управління на місцях (громадські слухання, громадські ради). При цьому даний процес має низький рівень довіри до всієї влади, в тому числі й до місцевої.

Найбільш вдалим світовим досвідом щодо технології залучення громадян до процесу вироблення та прийняття рішень є використання «бюджету участі» на місцевому рівні.

Саме ця методологія визначається як відкритий процес дискусії та прийняття рішень, в якому кожен мешканець міста Кропивницького має можливість подати власну пропозицію та шляхом голосування вирішити, в який спосіб витратити частину місцевого бюджету, що є основою цієї Програми.

Місто Кропивницький вперше долучилося до європейської практики Громадського бюджету в 2017 році. В період з 2017 по 2020 рік департаментом з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій організовано п'ять конкурсів на найкращі проекти громадських ініціатив.

За період 2017-2020 років з метою ознайомлення жителів міста з основними процедурами та принципами Громадського бюджету, їх заохочення для участі у конкурсі «Громадський бюджет» в рамках інформаційної кампанії проводяться інформаційні зустрічі з мешканцями міста, навчальні семінари, Workshop у вищих навчальних закладах міста.

Для популяризації конкурсу «Громадський бюджет» розміщується реклама на радіо, місцевому телебаченні, білборди по місту, реклама в транспорті. Протягом 2018 та 2020 років представники департаменту з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького запрошувалися на місцеві телевізійні передачі та брали участь у випусках місцевих новин, було проведено окремі пресконференції стосовно прийому і розгляду проектів та голосування за них. Спеціалістами департаменту з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького постійно в робочому режимі надаються роз'яснення та консультації з питань громадського бюджету.

З метою удосконалення механізму Громадського бюджету після проведення кожного конкурсу здійснюється його аналіз та розробляються зміни до Положення, що регулює процедуру проведення конкурсів.

Громадські ініціативи, які надходять для участі у конкурсі «Громадський бюджет», спрямовані на:

благоустрій мікрорайонів, вулиць, зон відпочинку (встановлення обмежувачів руху транспорту, контейнерних майданчиків, облаштування місць для вигулу тварин, пішохідних доріжок, озеленення та освітлення прибудинкової території);

покращення умов життєдіяльності та соціальної адаптованості людей з інвалідністю, сімей, які опинились у важких життєвих обставинах, самотніх матерів, літніх людей, внутрішньо переміщених осіб;

впровадження альтернативних джерел енергії;

організацію дозвілля (проведення спортивно-масових заходів, конкурсів, концертів, культурно-мистецьких заходів, святкування ювілейних дат);

покращення екологічної ситуації у місті;

збереження та відновлення історично-культурної спадщини міста; розвиток туризму та туристичної інфраструктури;

покращення навчальної, матеріально-технічної бази навчальних закладів (школи, ліцеї, ДНЗ, гімназії) або проекти, направлені на розвиток інновацій;

інші суспільно-корисні соціальні проекти.

Громадський бюджет дав змогу згуртуватися раніше не знайомим людям навколо своїх ідей та інтересів, які вони вважають пріоритетними, що сформувало активне суспільство у місті, діалог і співпрацю між громадою та місцевою владою.

Результатом впровадження громадського бюджетування у місті Кропивницькому є стрімке його поширення серед населення, оскільки громадський бюджет максимально висвітлює весь процес: від суми, яка виділяється на реалізацію проєкта-переможця конкурсу, до опису проєкту конкретного мешканця.

Громадський бюджет – механізм, який передбачає найвищий рівень участі громадян, це інструмент, який дозволяє мешканцям міста Кропивницького фактично брати участь у прийнятті рішень стосовно призначення частини коштів з місцевого бюджету.

Протягом 2017-2020 років профільними виконавчими органами Міської ради міста Кропивницького реалізовано 70 проєктів у різних частинах міста за різноманітними напрямками.

4. Мета Програми

Метою Програми є створення та запровадження ефективної системи взаємодії органів місцевого самоврядування та громадськості в бюджетному процесі для задоволення потреб мешканців міста Кропивницького.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки виконання Програми

Вирішення проблеми здійснюється шляхом налагодження і розвитку взаємодії виконавчих органів Міської ради міста Кропивницького та громадян в бюджетному процесі. Залучення населення до процесу прийняття рішень на місцевому рівні сприяє розв'язанню найбільш нагальних проблем громади.

Виконання Програми розраховано на 2021-2024 роки і передбачає виконання відповідно до Положення завдань та заходів, визначених цією Програмою.

6. Завдання та заходи Програми

Основними завданнями програми є:

1. Інформаційна та промоційна кампанія;
2. Подання проєктів;
3. Аналіз пропозицій;
4. Визначення проєктів-переможців шляхом голосування;
5. Реалізація проєктів-переможців та оцінка процесу.

Заходи щодо реалізації завдань Програми

п/п	Зміст заходів	Виконавці	Термін виконання
1	2	3	4
Завдання 1. Подання проєктів			
1.1	Інформаційна кампанія щодо ознайомлення жителів громади з основними принципами та можливостями громадського бюджетування, вимогами до подання проєктів та заохочення мешканців до подання пропозицій шляхом розміщення інформації на сайті Міської ради міста Кропивницького та в інші, не заборонені законодавством способи	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	Протягом строку дії Програми
1.2	Подання проєктів за формою згідно з додатком 1 до Положення в електронному вигляді на http://www.kr-rada.gov.ua	Автори проєктів	Щорічно протягом 30 календарних днів
1.3	Створення реєстру поданих проєктів, які надійшли для участі у конкурсі громадського бюджетування, та їх оприлюднення на сайті міської ради	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	Протягом терміну подання проєктів
Завдання 2. Аналіз пропозицій			
2.1	Перевірка повноти та правильності заповнення бланку-заяви проєктної пропозиції	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	Протягом терміну подання проєктів
2.2	Передача копій перевірених проєктів до виконавчих органів Міської ради міста Кропивницького, до повноважень яких відноситься реалізація проєкту	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	Протягом 5 робочих днів з моменту завершення прийому проєктів

1	2	3	4
2.3	Здійснення аналізу поданих проєктів, за результатами яких заповнюється бланк аналізу проєкту, реалізація якого відбуватиметься за рахунок коштів громадського бюджету	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького, виконавчі органи Міської ради міста Кропивницького, до повноважень яких відноситься реалізація проєктів	Протягом 20 робочих днів, з дня надходження проєкту для здійснення аналізу
2.4	Остаточне визначення переліку проєктів, які допускаються для участі у голосуванні	Координаційна рада	Згідно з календарним планом
2.5	Оприлюднення на сайті Міської ради міста Кропивницького погодженого Координаційною радою переліку проєктів, які допущені для участі у голосуванні, та відхилені проєкти з визначенням профільного виконавчого органу, який розглядав проєкт, а також у разі відхилення, з відповідним обґрунтуванням щодо відмови реалізації проєкту	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	Після засідання Координаційної ради, на якому визначено перелік проєктів, які допущено для участі у голосуванні
Завдання 3. Визначення проєктів-переможців			
3.1	Визначення громадської думки шляхом електронного голосування на офіційному вебсайті міської ради шляхом авторизації через систему BankID	Громадяни України віком від 16 років, які зареєстровані та проживають на території міста Кропивницького	Протягом 14 календарних днів відповідно до затвердженого календарного плану
3.2	Визначення проєктів-переможців, які будуть фінансуватися в рамках Програми	Координаційна рада	Згідно з календарним планом
3.3	Формування рейтингу проєктів та визначення переліку проєктів, рекомендованих до фінансування за кошти громадського бюджету	Координаційна рада	Згідно з календарним планом

Продовження таблиці

1	2	3	4
3.4	Оприлюднення рейтингу та переліку проєктів на вебсайті Міської ради міста Кропивницького у розділі «Громадський бюджет»	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	Протягом 10 робочих днів після останньої дати голосування
Завдання 4. Реалізація проєктів-переможців			
4.1	Обов'язкове включення головними розпорядниками коштів до бюджетних запитів на відповідний бюджетний період проєктів-переможців із врахування вимог діючого законодавства	Головний розпорядник коштів	Відповідно до вимог ст. 75, 76, 77 Бюджетного кодексу України
4.2	Включення бюджетного запиту, із проєктом-переможцем, до проєкту бюджету міста перед поданням його на розгляд Міської ради міста Кропивницького	Фінансове управління Міської ради міста Кропивницького	Відповідно до вимог ст. 75, 76, 77 Бюджетного кодексу України
4.3	Виконання розпорядниками коштів проєктів-переможців	Головні розпорядники бюджетних коштів	Протягом бюджетного року
4.4	Розміщення узагальненого звіту головних розпорядників бюджетних коштів на офіційному вебсайті Міської ради міста Кропивницького у розділі «Громадський бюджет» про стан реалізації проєктів-переможців конкурсу громадського бюджетування	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	Щомісяця до 05 числа
4.5	Розміщення узагальненого звіту головних розпорядників бюджетних коштів на офіційному вебсайті Міської ради міста Кропивницького у розділі «Громадський бюджет» із зазначенням переліку виконаних заходів/робіт по кожному реалізованому проєкту	Департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького	До 31 грудня

7. Обсяги і джерела фінансування Програми

Фінансування заходів Програми здійснюється відповідно до діючого законодавства за рахунок коштів міського бюджету та за рахунок інших джерел, якщо це не суперечить чинному законодавству.

№ з/п	Напрями використання коштів	Джерела фінансування	Прогнозний обсяг коштів, тис. грн			
			2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
1.	Реалізація проектів-переможців	Міський бюджет	5000	Обсяг громадського бюджету на відповідний бюджетний рік становить до 1% від доходів загального фонду міського бюджету міста без урахування міжбюджетних трансферів, але не менше 5,0 млн грн		
2.	Інформаційна кампанія щодо ознайомлення жителів міста з основними принципами та можливостями громадського бюджетування та організація етапів громадського бюджету	Міський бюджет	60	80	80	100

8. Контроль за ходом виконання Програми

Контроль за виконанням Програми здійснюють Міська рада міста Кропивницького, Виконавчий комітет Міської ради міста Кропивницького, Координаційна рада з питань громадського бюджету (бюджету участі) міста Кропивницького відповідно до повноважень.

Головні розпорядники бюджетних коштів у процесі виконання Програми забезпечують цільове та ефективне використання бюджетних коштів протягом усього строку реалізації проектів-переможців Програми у межах визначених бюджетних призначень.

9. Очікувані результати виконання Програми

Затвердження Програми реалізації громадського бюджету (бюджету участі) у м. Кропивницькому на 2021-2024 роки дозволить залучити громадян до бюджетного процесу, сприятиме запровадженню процесу демократичного обговорення та прийняття рішень, в якому звичайні люди вирішуватимуть, як розподілити частину бюджету об'єднаної територіальної громади, та допоможе зміцнити довіру громадян до місцевої влади.

Основними результатами, яких планується досягти, є:

- створення ефективного механізму взаємодії виконавчих органів Міської ради міста Кропивницького та громадян в бюджетному процесі;
- залучення населення до процесу прийняття рішень на місцевому рівні;
- формування довіри громадян до міської влади;
- підвищення відкритості діяльності органів місцевого самоврядування;
- підвищення рівня прозорості процесу прийняття рішень шляхом надання жителям міста Кропивницького можливості безпосереднього впливу на бюджетну політику міста;
- вирішення проблем, які найбільш хвилюють жителів міста.

**В.о. директора департаменту-
начальника управління економіки
департаменту з питань економічного
розвитку, торгівлі та інвестицій**

Тетяна ЛОМОВА